

Briselē, 2.7.2019.
COM(2019) 334 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par turpmākajiem pasākumiem pēc budžeta izpildes apstiprinājuma 2017. finanšu gadam (Kopsavilkums)

ZIŅOJUMS PAR TURPMĀKAJIEM PASĀKUMIEM ATTIECĪBĀ UZ PIEPRASĪJUMIEM NO EIROPAS PARLAMENTA TĀ REZOLŪCIJĀS PAR BUDŽETA IZPILDES APSTIPRINĀŠANU UN NO PADOMES TĀS IETEIKUMĀ PAR BUDŽETA IZPILDES APSTIPRINĀŠANU 2017. FINANŠU GADĀ

IEVADS

Eiropas Parlaments 2019. gada 26. martā pēc Padomes ieteikuma sniedza Komisijai apstiprinājumu par budžeta izpildi 2017. finanšu gadam. Rezolūcijā par budžeta izpildes apstiprināšanu Parlaments ne tikai ņēma vērā 2017. gada budžeta finanšu pārvaldību un programmu un politikas virzienu budžeta izpildi, bet arī izvērtēja Eiropas Parlamenta ieguldījumu pareizas finanšu pārvaldības struktūru izveidē Komisijā un dalībvalstīs 2014.–2019. gada sasaukumā.

Šajā laikposmā Eiropas Parlaments un Padome konstatēja nozīmīgus sasniegumus.

- Eiropas Parlamentā, Padomē, Eiropas Revīzijas palātā un Komisijā **lielāka uzmanība tika pievērsta programmu un politikas virzienu budžeta izpildei.** Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija ir novērtējusi ES budžeta izpildes sistēmu kā visattīstītāko ESAO dalībnieku vidū. Komisija ir uzlabojusi informēšanu par budžeta izpildi gada integrētajos finanšu un pārskatatbildības ziņojumos. Šis palielinātais uzsvars uz budžeta izpildi izpaudās budžeta izpildes apstiprināšanas procesā, kad debatēs vairāk nekā iepriekš uzmanība tika pievērsta ES budžeta sniegtajiem rezultātiem.
- **Eiropas Revīzijas palāta ir atzinusi, ka ES finanšu pārvaldība pastāvīgi uzlabojas,** — jau otro reizi kopš 1994. gada, kad tā sāka gatavot ikgadējās ticamības deklarācijas, tā par maksājumu likumību un pareizību izdeva atzinumu ar iebildēm, nevis negatīvu atzinumu.
- Eiropas Revīzijas palāta turpināja izdot **revīzijas atzinumus bez iebildēm par ES budžeta gada pārskatiem, kā arī par ieņēmumiem.**
- **Vispārējais kļūdu līmenis izdevumu jomā 2017. finanšu gadā pazeminājās līdz 2,4 %** (salīdzinājumā ar 3,1 % 2016. gadā, 3,8 % 2015. gadā un 4,4 % 2014. gadā).
- Maksājumos, kuru pamatā bija maksājumtiesības (piemēram, maksājumos, kas saistīti ar tiešo atbalstu lauksaimniekiem, *Erasmus* studentiem, budžeta atbalstu trešām valstīm un ES darbinieku algām) un kuri **veidoja vairāk nekā pusi no 2017. gada ES budžeta maksājumiem, nebija būtisku kļūdu.**
- **Tika panākta vienošanās par jaunu ES finanšu regulu,** kas *inter alia* ieviesa vienkāršākus noteikumus, nostiprināja vienotās revīzijas pieeju un pārskatatbildības ziņojumus.

Šīs **pozitīvās norises atspoguļo pastāvīgo un konstruktīvo sadarbību** starp Eiropas Parlamentu, Padomi, Komisiju un Eiropas Revīzijas palātu.

Debatēs, kas notika 2019. gada 26. marta plenārsēdē, Eiropas Parlamenta referente par Komisijas un izpildaģentūru 2017. gada ES vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu *Inés Ayala Sender* uzsvēra, cik svarīgi ir mācīties kopā, lai nodrošinātu, ka Savienības budžets tiek īstenots tā, kā paredzēts (attiecībā uz prioritātēm, pareizību un likumību).

Padomes prezidentvalsts, kuru pārstāvēja *George Ciamba*, norādīja: “Šķiet, ka Eiropas Parlaments un Padome kopumā ir vienisprātis. Mēs atzinīgi vērtējam uzlabojumus, kas visiem ir acīmredzami, un mēs vēlamies, lai dalībvalstu iestādes, Komisija un Revīzijas palāta spētu labi un ilgtspējīgi strādāt, turpinot uzlabojumus. Mums ir skaidri jāapliecina Eiropas iedzīvotājiem un nodokļu maksātājiem, ka ES līdzekļi tiek izmantoti atbildīgā un pārskatatbildīgā veidā.”

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs *Klaus-Heiner Lehne* teica, ka Eiropas Parlamenta pieņemtie lēmumi par budžeta izpildes apstiprināšanu nekad nav radušies tukšā vietā — tie ir daļa no ilgāka sadarbības procesa.

Budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra dod iespēju visām ieinteresētajām personām pārdomāt iepriekšējās norises, apzināt labo praksi un trūkumus, lai vēl vairāk uzlabotu finanšu pārvaldību un panāktu labākus rezultātus ES budžeta jomā.

Iepriekš (piemēram, budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrās, Eiropas Revīzijas palātas darbā un Komisijas izvērtējumos) gūtā pieredze tika iekļauta Komisijas priekšlikumu projektos nākamajai daudzgadu finanšu shēmai, lai uzlabotu budžeta izpildes sistēmu, turpinātu vienkāršot noteikumus un risinātu jaunas problēmas, ieviešot modernus finansējuma avotus, kā arī nostiprinot ES budžeta aizsardzību pret vispārējiem trūkumiem, kas saistīti ar tiesiskumu dalībvalstīs.

2017. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā Eiropas Parlaments un Padome iesniedza Komisijai pieprasījumus, kuros galvenā uzmanība tika pievērsta:

- programmu un politikas virzienu budžeta izpildei,
- pārskatatbildības ziņojumiem, tostarp kļūdu īpatsvara aprēķināšanas metodikai,
- ES finansējuma apgūšanai,
- citiem specifiskiem jautājumiem, piemēram, interešu konfliktiem.

Komisija atbild uz galvenajiem budžeta izpildes apstiprināšanas pieprasījumiem šajā ziņojumā, kas ir daļa no 2018. gada integrētā finanšu un pārskatatbildības ziņojuma. Detalizētākas atbildes uz konkrētajiem 2017. gada budžeta izpildes apstiprināšanas pieprasījumiem, ko iesniedzis Eiropas Parlaments un Padome, tostarp pieprasījumiem, kas saistīti ar Eiropas Revīzijas palātas īpašajiem ziņojumiem, tiks publicētas vēlāk.

1. PROGRAMMU UN POLITIKAS VIRZIENU BUDŽETA IZPILDE

Eiropas Parlaments un Padome uzsvēra, ka **ES 2017. gada budžets ir sekmīgi atbalstījis ES prioritāšu un politikas virzienu īstenošanu**, papildinot dalībvalstu resursus.

Kā norādīja Eiropas Parlaments, tas jo īpaši attiecās uz programmu “Apvārsnis 2020”, Eiropas Savienības Mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*), Kohēzijas fondu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu un lauku attīstības programmām, kā arī Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un humāno palīdzību 80 dažādās valstīs.

Eiropas Parlaments un Padome aicināja Komisiju uzlabot ziņošanu par to, kā tā izmanto informāciju par budžeta izpildi. **Komisija iekļauj atjauninātu informāciju par budžeta izpildi savos izpildes ziņojumos un arvien lielāku uzmanību pievērš datu kvalitātei un ziņošanai par to, kā tiek izmantota informācija par budžeta izpildi.** Piemēram, revīzijās gūtie secinājumi par pašreizējo programmu budžeta izpildi, programmu uzraudzību un starpposma novērtējumiem tika iekļauti visaptverošajā izdevumu pārskatā, kas tika pievienots Komisijas priekšlikumiem par nākamo daudzgadu finanšu shēmu un nozaru programmām, lai pastiprinātu uzsvaru uz budžeta izpildi turpmākajās programmās. Šis pieprasījums tika pilnībā izpildīts, 2019. gada 25. jūnijā pieņemot budžeta pārvaldības un izpildes gada ziņojumu.

Turklāt visaptverošu informāciju par budžeta izpildi katrā programmā Komisija iekļāva programmu pārskatos, kas tika pievienoti priekšlikumam par ES budžeta projektu 2020. gadam. Šo informāciju budžeta lēmējinstītūcija plāno izmantot, pieņemot lēmumus.

Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā Komisija ir ierosinājusi pastiprināt uzsvaru uz budžeta izpildi visās programmās, nosakot skaidrākus mērķus un izvēloties mazāku skaitu augstākas kvalitātes budžeta izpildes rādītāju. Tas atvieglos rezultātu uzraudzību un novērtēšanu, kā arī atbilstīgu pasākumu veikšanu.

Priekšlikums nākamajai daudzgadu finanšu shēmai ir koncentrētāks, programmu skaits ir samazināts un sadrumstalotie finansējuma avoti ir apvienoti jaunās integrētās programmās. Tiek ierosināts pastiprināt saikni starp Eiropas pusgadu un kohēzijas finansējumu, un kopējā lauksaimniecības politikā uzsvars tiks pārvirzīts no atbilstības un noteikumiem uz rezultātiem un budžeta izpildi, piemēram, ieviešot dalībvalstu stratēģiskos plānus.

Galvenie Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījumi attiecībā uz lauksaimniecības, kohēzijas, migrācijas un pētniecības politikas turpmāko plānu tiek apspriesti notiekošajās sarunās par daudzgadu finanšu shēmas programmu nākamo paaudzi.

2. PĀRSKATATBILDĪBAS ZIŅOJUMI

Integrētie finanšu un pārskatatbildības ziņojumi ir svarīgs elements ES finanšu pārskatatbildības procesā. Tie apkopo visaptverošu informāciju par ES budžeta īstenošanu, izpildi, rezultātiem, pareizu finanšu pārvaldību un aizsardzību. Kā paredzēts 2018. gada Finanšu regulā, tie ietver galīgos konsolidētos pārskatus, pārvaldības un izpildes gada ziņojumu, iekšējās revīzijas gada ziņojumu, nākotnes ienākošās un izejošās naudas plūsmas ilgtermiņa prognozi nākamajiem pieciem gadiem, vērtējumu par Savienības finansēm, pamatojoties uz sasniegtajiem rezultātiem, un ziņojumu par turpmākiem pasākumiem pēc budžeta izpildes apstiprinājuma.

Ziņojumā par 2018. finanšu gadu tiks apskatīti vairāki Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījumi, kas *inter alia* attiecas uz ilgtermiņa prognozēm, izpildes ziņojumu sniegšanu un kļūdu īpatsvara norādīšanu.

Komisijai ir stingra atbilstības sistēma. Tā norāda kļūdu īpatsvaru katrai savai struktūrvienībai gada darbības pārskatos un kļūdu īpatsvaru pa politikas jomām —

savā budžeta pārvaldības un izpildes gada ziņojumā. Šos kļūdu īpatsvarus aprēķina pēc konsekventas metodikas, vienlaikus ņemot vērā to, ka tiesiskais regulējums, pārvaldības vide un citas īpatnības dažādās politikas jomās ir atšķirīgas. Ir izveidotas daudzgadu iekšējās kontroles sistēmas attiecībā uz ES budžetu, lai novērstu un konstatētu kļūdas pirms maksājumu veikšanas un veiktu korekcijas, ja kļūdas tiek konstatētas jau pēc maksājumiem. Komisija ieinteresētajām personām sniedz pilnīgu priekšstatu, izmantojot divus rādītājus — risku maksājuma brīdī (pirms korekcijām) un risku slēgšanas brīdī (pēc korekcijām). Komisijas kā ES līdzekļu pārvaldnieces mērķis ir nodrošināt, lai pēc programmas slēgšanas un visu pārbaužu veikšanas atlikušais kļūdas līmenis būtu mazāks par 2 %.

Komisija arī turpmāk centīsies uzlabot un racionalizēt ziņošanu katra ģenerāldirektora gada darbības pārskatos, budžeta projektam pievienotajos programmu pārskatos un Komisijas pieņemtajā budžeta pārvaldības un izpildes gada ziņojumā. Šajā kontekstā Komisija ņem vērā arī Eiropas Revīzijas palātas ieteikumus.

Komisija pilnīgi pārredzami atklāj konstatētos trūkumus. Tie ir skaidri izklāstīti atrunās, kuras katrs ģenerāldirektors iekļauj savā gada darbības pārskatā. Kad ģenerāldirektors iekļauj atrunu, tam jāizstrādā arī rīcības plāns, kā risināt saistītās nepilnības. Tomēr dalītās pārvaldības situācijā rīcības plāni, kas izriet no atrunām, kuras iekļautas attiecīgā ģenerāldirektora gada darbības pārskatā, ir jāizstrādā dalībvalstīm.

Gada darbības pārskati, programmu pārskati un novērtējuma ziņojumi tiek iekļauti budžeta pārvaldības un izpildes gada ziņojumā. Šos ziņojumus nepārtraukti pilnveido, pamatojoties *inter alia* uz Komisijas Iekšējās revīzijas dienesta, Eiropas Revīzijas palātas, Eiropas Parlamenta un Padomes atsauksmēm.

Visbeidzot, Komisija pastāvīgi turpina dialogu ar Eiropas Revīzijas palātu par iespējamām metodiskiem uzlabojumiem kļūdu īpatsvara novērtēšanā un atspoguļošanā, kā arī to rezultātu izklāstā, kas sasniegti no ES budžeta finansētajās programmās.

Attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījumu par **iespējamām saistībām** ES gada pārskatos ir iekļauta detalizēta informācija par esošajām saistībām, tostarp par ES budžeta pakļautību riskam, kas izriet no budžeta garantijām un tām garantijām, kuras sniedz finanšu palīdzības programmas. Turklāt saskaņā ar 2018. gada Finanšu regulu no 2021. gada Komisija budžeta projektam pievienotā īpašā darba dokumentā sniegs šo saistību ilgtermiņa novērtējumu.

Lai atbildētu uz Eiropas Parlamenta un Padomes ziņošanas pieprasījumiem par **finansējumu, kas saistīts ar bēgļu un migrācijas krīzi un finanšu instrumentiem**, Komisija 2019. gada februārī nosūtīja Eiropas Parlamentam un Padomei *Ziņojumu par migrācijas un bēgļu krīzes risināšanai piešķirtā finansējuma apguvi (2015.–2017. gads)* un turpinās tādu iesniegt regulāri.

Attiecībā uz pieprasījumu iesniegt **informāciju par** 2007.–2013. gada daudzgadu finanšu shēmas **finanšu instrumentu slēgšanu** Komisija saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem iesniegs ziņojumu par paveikto saistībā ar 2007.–2013. gada darbības programmu slēgšanu. Komisija ziņos par plānošanas perioda slēgšanas galīgajiem rezultātiem saistībā ar attiecīgo ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatiem, sākot

no 2018. pārskata gada. Šajā ziņojumā par plānošanas perioda slēgšanu ir pa darbības programmām norādīta summa, kas ir atbilstīga slēgšanas brīdī, tostarp attiecībā uz finanšu instrumentiem, ja šāda informācija ir pieejama. Ziņojumā ir iekļauta arī informācija par atgūtajām summām katrā darbības programmā, ja tādas ir atgūtas.

3. EIROPAS SAVIENĪBAS LĪDZEKĻU APGŪŠANA

Eiropas Revīzijas palāta 2017. gada ziņojumā pievērsās “Reste à liquider” (vēl neizpildītajām saistībām), kas vēlāk kļuva par svarīgu tematu debatēs par budžeta izpildes apstiprināšanu. **“Reste à liquider” ir uzņemto saistību summa, kas vēl nav samaksāta. Tā mehāniski izriet no apstākļa, ka daudzgadu budžetā saistības ir samērā vienmērīgi izkliedētas laikā, tomēr, tā kā lielākā daļa šo saistību attiecas uz ieguldījumiem, kas prasa laiku, maksājumi tiek pārcelti uz budžeta plānošanas termiņa beigām.** Tā kā projekti mēdz ilgt vairākus gadus, pirms tiek pabeigti, ir normāli, ja starp sākotnējām saistībām un faktiskajiem maksājumiem izveidojas laika nobīde. Šī laika nobīde galvenokārt ir atkarīga no finansēto projektu ilguma un katrai programmai piemērojamajiem noteikumiem.

Eiropas Parlaments norādīja, ka “Reste à liquider” summa ievērojami palielinājās *inter alia* saistībā ar daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam novēloto pieņemšanu, grūtībām īstenot jaunās prasības un izmaiņām kohēzijas politikas saistību atcelšanas noteikumos, kuros N+2 vietā tika paredzēts N+3. Apvienojumā ar paaugstinātajām priekšfinansēšanas likmēm tas veicināja ES līdzekļu apguves palēnināšanos pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas sākumā. Komisija uzskata, ka ir būtiski savlaicīgi, 2019. gada rudenī, pieņemt nākamo daudzgadu finanšu shēmu, lai izvairītos no minēto pagātnes problēmu atkārtotības.

Padome bija norūpējusies par risku, ka pieejamās maksājumu apropriācijas nebūs pietiekamas, lai varētu apmierināt visus maksājumu pieprasījumus, neraugoties uz to, ka ir palielināta budžeta elastība, lai apmierinātu pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas pēdējo gadu vajadzības. Tā mudināja Komisiju pastāvīgi uzlabot gan maksājumu aplēses, gan uzraudzības mehānismus, lai tiktu galā ar šo risku, paredzētu maksājumu pienācīgu izmaksāšanu un nodrošinātu valstu iemaksu paredzamību.

Komisija pastāvīgi uzrauga maksājumu vajadzību izmaiņas, lai uzlabotu budžeta prognozējamību un tiktu galā ar saistītajiem budžeta riskiem. No 2015. gada Komisija gatavo ikgadēju prognozi par ES ilgtermiņa maksājumu vajadzībām, un no 2018. gada prognoze tiek sniegta ikgadējā ziņojumā par nākotnes ienākošās un izejošās naudas plūsmas ES budžetā ilgtermiņa prognozi. Šajā ziņojumā ir sniegta prognoze par maksājumiem, kas vajadzīgi, lai segtu nesamaksātās saistības, kuras ES jau ir parakstījusi (t. i., “Reste à liquider”), kā arī par maksājumiem attiecībā uz jaunām saistībām, kas vēl jānoslēdz piecu gadu laikposmā, saskaņā ar 2018. gada Finanšu regulu.

Maksājumu prognozes ticamības un stabilitātes galvenais faktors ir kohēzijas politikas īstenošana — kohēzijas politika pašlaik veido aptuveni vienu trešdaļu ES budžeta un ir lielākā izdevumu politika, kuru īsteno, izmantojot diferencētas

apropriācijas. Tā kā to īsteno dalītas pārvaldības režīmā, maksājumu izpildes temps un prognozēšana lielā mērā ir atkarīga no dalībvalstu plānošanas.

Priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam Komisija tiecās nodrošināt pietiekamas maksājumu maksimālās robežas, kā arī stabilāku un paredzamāku gada budžeta izpildi. Konkrēti, priekšlikums paredz 2021.–2027. gada maksājumu maksimālās robežas tādā līmenī, kas ir pietiekams, lai segtu iepriekšējo gadu nesamaksātās saistības un ierobežotu “Reste à Liquider” pieaugumu, kā arī netraucēti pārietu uz nākamās paaudzes izdevumu programmām. Lai veicinātu maksājumu izmaiņu stabilitāti un paredzamību, Komisija ir ierosinājusi pielāgot kohēzijas politikas īpašo īstenošanas kārtību (piemēram, atgriezties pie N+2 saistību atcelšanas noteikuma, pazemināt priekšfinansējuma līmeni, lai novērstu atgūstamo līdzekļu uzkrāšanos un veicinātu ātrāku īstenošanu).

Komisija arī ierosina saglabāt maksājumu vispārējās rezerves un neparedzēto izdevumu rezerves mehānismus, kurus var izmantot daudzgadu finanšu shēmas vispārējā maksājumu ierobežojuma ietvaros konkrētā periodā, lai tiktu galā ar maksājumu vajadzību iespējamu strauju pieaugumu vai kritumu. Šie instrumenti ir pierādījuši savu lietderību maksājumu pārvaldībā visā finanšu shēmas darbības laikā jau 2014.–2020. gada periodā.

Turklāt **Komisija arī turpmāk cieši sadarbosies ar dalībvalstīm**, lai nodrošinātu ES līdzekļu savlaicīgu apgūšanu daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam ietvaros, un sniegs būtisku atbalstu dalībvalstīm, tostarp tehnisko palīdzību un konsultāciju pakalpojumus, lai uzlabotu to spēju izmantot ES līdzekļus. Pieredze, kas iegūta Labākas īstenošanas darba grupā (kura izveidota, lai uzlabotu ESI fondu izmantojumu iepriekšējā periodā), tiek izmantota, lai palīdzētu pašreizējā periodā grūtībās nonākušajām programmām. Lai uzlabotu situāciju, notiek ciešs dialogs ar attiecīgajām dalībvalstīm.

4. KONKRĒTI JAUTĀJUMI

4.1. IEŅĒMUMI

Eiropas Parlaments norāda, ka jau otro gadu pēc kārtas Budžeta ģenerāldirektorāts ir iekļāvis **atrunu par Apvienotās Karalistes iekasēto tradicionālo pašu resursu vērtību**, jo šī valsts nedarīja pieejamus Savienības budžetam tos muitas nodokļus, kas tika apieti tekstilizstrādājumu un apavu importa jomā. Tas atzinīgi vērtē pārkāpuma procedūru, ko Komisija sāka 2018. gada martā saistībā ar lietu par krāpšanu muitas jomā.

Pēc vairākiem juridiskiem pasākumiem un 2018. gada februārī saņemtās Apvienotās Karalistes atbildes analīzes Komisija 2019. gada martā nodeva šo lietu Eiropas Savienības Tiesai.

No 2017. gada oktobra Apvienotās Karalistes iestādes sāka pakāpeniski ieviest dažus no Komisijas pieprasītajiem korektīvajiem pasākumiem, taču joprojām atsakās darīt pieejamas ES budžetam pienākošās tradicionālo pašu resursu summas.

Datu analīze liecina, ka kopš korektīvo pasākumu ieviešanas Apvienotajā Karalistē ir strauji samazinājušies tradicionālo pašu resursu zaudējumi.

Eiropas Parlaments arī aicina Komisiju izvērtēt šādus gadījumus, atkārtoti apstiprinot, ka nepārprotami **ir nepieciešama lielāka sadarbība starp muitas dienestiem dalībvalstīs**, lai novērstu kaitējumu Savienības un valstu budžetiem un Savienības ražojumu standartiem.

Komisija veic pasākumus, lai izvairītos no zaudējumiem muitas nodokļu jomā. Ja Komisija konstatē, ka dalībvalstu kontroles pasākumi nav efektīvi un rada zaudējumus tradicionālo pašu resursu jomā, dalībvalstis ir atbildīgas par šiem zaudējumiem, un par novēlotiem maksājumiem tiek pieprasīti ļoti lieli procenti. Komisija rīkojas, kolīdz tiek konstatēti pārkāpumi.

Atbildība par muitas nodokļu iekasēšanu galvenokārt ir dalībvalstu kompetencē. Tāpēc Komisija cieši sadarbojas ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES muitas tiesību aktu konsekventu piemērošanu visās dalībvalstīs un aizsargātu Savienības finanšu intereses.

Eiropas Parlaments arī aicina Komisiju **uzlabot importa plūsmu uzraudzību un pārskatīt esošo kontroles sistēmu**, kā arī **labāk dokumentēt tās piemērošanu to dalībvalstu aprēķinu pārbaudē, kas attiecas uz vidējo svērtu likmi**, kuru dalībvalstis norādījušas PVN deklarācijās.

Attiecībā uz uzraudzību un datizraci, ņemot vērā to, ka tirdzniecības apjomi palielinās un valstu muitas administrācijas saskaras ar finansiāliem ierobežojumiem, dalībvalstīm vairāk nekā jebkad ir jāpaļaujas uz automatizētu riska analīzi, lai atrastu visproblemātiskākos sūtījumus, vienlaikus veicinot likumīgo tirdzniecību.

Visām dalībvalstīm jau ir pieejams ārējās tirdzniecības Automatizētais uzraudzības instruments, kas tām sniedz regulāri atjauninātu informāciju par Komisijas veikto importa plūsmu un importa cenu analīzi (statistikas datizrace). Tomēr, lai palīdzētu dalībvalstīm uzlabot kontroles pasākumus, Komisija tuvākajos gados iegūs sīkākus datus par importu saskaņā ar jauno Savienības Muitas kodeksu, veicinot datizraces metožu plašāku izmantošanu.

Patlaban tiek pārskatīta kontroles sistēma, kas saistīta ar vidējās svērtās likmes aprēķināšanu, lai vēl vairāk saskaņotu darba dokumentāciju ar PVN vidējās svērtās likmes verifikācijas kontrolsarakstu. Šis pieprasījums būtu jāīsteno līdz 2019. gada beigām.

4.2. INTEREŠU KONFLIKTS

Parlamenta rezolūcijā Komisija tiek lūgta sekot līdzi konkrētam gadījumam, kas saistīts ar iespējamu interešu konfliktu Čehijas Republikā, kā arī vispārīgi izskatīt šo jautājumu kopā ar dalībvalstīm.

2018. gada Finanšu regula paredz stingrākus noteikumus attiecībā uz interešu konfliktu novēršanu un risināšanu, un tie ir spēkā no 2018. gada 2. augusta. Pirmo reizi šie noteikumi tieši attiecas arī uz dalībvalstīm, kas pārvalda ES līdzekļus dalītās pārvaldības režīmā. Komisija ir sniegusi dalībvalstīm norādījumus par šo noteikumu īstenošanu vairākās sanāsmēs ar dalībvalstu iestāžu piedalīšanos 2018. gadā. Visām

dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu atbilstību jaunajiem noteikumiem. 2019. gada 10. aprīlī tika organizēta īpaša konference par interešu konfliktu pārvaldību. Komisija turpina sniegt norādījumus.

Attiecībā uz konkrēto lietu Čehijas Republikā ir veiktas visaptverošas revīzijas par ES un valsts tiesību aktu piemērošanu. Revīzijas procedūra vēl turpinās, pilnībā ievērojot attiecīgajos noteikumos paredzētās spēkā esošās prasības un termiņus. Lai aizsargātu ES finanšu intereses, piesardzības dēļ attiecīgie maksājumi no ES budžeta Eiropas strukturālo un investīciju fondu ietvaros netiks veikti, kamēr situācija nebūs noskaidrota. Komisija regulāri informēs Eiropas Parlamentu, pienācīgi ņemot vērā konfidencialitātes prasības.

4.3. DECENTRALIZĒTĀS AĢENTŪRAS

Parlamenta rezolūcijā Komisija tiek aicināta uzraudzīt aģentūras, kas darbojas saskaņā ar 3. izdevumu kategoriju, un tiek norādīts uz nepilnībām Eiropas Patvēruma atbalsta biroja vadībā.

Komisija nav tieši atbildīga par decentralizēto aģentūru budžeta pārvaldību. Tāpēc šo aģentūru budžeta izpildi Eiropas Parlaments apstiprina atsevišķi, lai ņemtu vērā to kā atsevišķu juridisko personu autonomiju. Tomēr saskaņā ar Vienoto pieeju par decentralizētām aģentūrām Komisija uzrauga, lai šīs aģentūras darbotos atbilstīgi Savienības noteikumiem un interesēm.

Šādas uzraudzības mehānismi tika pastiprināti, 2019. gada maijā stājoties spēkā jaunajai Finanšu pamatregulai. Jaunie noteikumi uzdod aģentūrām piemērot efektīvu iekšējo kontroli, kas balstīta uz iekšējās kontroles sistēmu, kuru Komisija noteikusi savām struktūrvienībām, izstrādāt iekšējās kontroles sistēmu, lai mazinātu to biroju darbības radītos īpašos riskus, kuri neatrodas galvenās mītnes vietā, iekļaut plānošanas dokumentā stratēģiju, kā novērst to problēmu atkārtošanos, kuru rezultātā ir sagatavoti kritiski revīzijas ieteikumi, un ziņot par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un lietderību. Līdzīgi kā iepriekš, aģentūras savos gada darbības pārskatos informē par paveikto attiecībā uz visiem iekšējās/ārējās revīzijas ieteikumiem un informē pārvaldes struktūrvienību, kurā ir pārstāvēta arī Komisija.

Citi pasākumi paredz aģentūru pienākumu nekavējoties ziņot pārvaldes struktūrvienībai par finanšu pārkāpumiem un krāpšanu, ko konstatējusi Eiropas Revīzijas palāta, Iekšējās revīzijas dienests un *OLAF*. Komisijai ir tiesības iegūt visu nepieciešamo informāciju, kas saistīta ar budžetu.

Attiecībā uz Eiropas Patvēruma atbalsta biroja vadību Komisija ir novērtējusi un joprojām vērtē šo situāciju ļoti nopietni.

2018. gadā Eiropas Patvēruma atbalsta birojs izstrādāja rīcības plānu, lai novērstu nepilnības savās vadības un kontroles sistēmās, un aktīvi to īsteno, regulāri sniedzot ziņojumus Eiropas Parlamentam.

Komisija atbalstīja Eiropas Patvēruma atbalsta biroju, piedāvājot konsultācijas un speciālās zināšanas par veiktajiem pasākumiem (jo īpaši iepirkuma, budžeta un darbā pieņemšanas jautājumos).

Parlaments ir atzinīgi novērtējis Biroja rīcības plānu un veiktos pasākumus.

Komisijas pārstāvis šīs aģentūras valdē turpinās uzraudzīt, kā aģentūra īsteno minēto rīcības plānu, lai novērstu iepriekšējos trūkumus un veiktu turpmākus pasākumus, kas varētu būt vajadzīgi.

4.4. EIROPAS STRATĒGISKO INVESTĪCIJU FONDS (ESIF)

Eiropas Parlaments aicināja Komisiju nodrošināt, lai, parakstot aizdevuma līgumus, ESIF vadības struktūras pienācīgi ņemtu vērā ģeogrāfisko līdzsvaru un ziņotu Parlamentam par paveikto darbu.

ESIF piedāvājums ir atkarīgs no pieprasījuma, bet ESIF investīciju pamatnostādnēs ir paredzēts, ka ir jādara viss iespējamais, lai investīciju laikposma beigās būtu aptverts plašs reģionu loks un nebūtu pieļauta pārmērīga koncentrācija ģeogrāfiskā līmenī. Komisija un Eiropas Investīciju banka ir veikušas vairākus pasākumus, lai nodrošinātu pienācīgu ģeogrāfisko līdzsvaru. Šo pasākumu pamatā ir grozītā ESIF regula (ESIF 2.0). Cita starpā šie pasākumi ietver:

- mērķtiecīgāku uzrunāšanu vietējā līmenī, ciešāk sadarbojoties ar valsts attīstību veicinošām bankām vai iestādēm, tostarp veidojot ieguldījumu platformas un uzlabotus sadarbības modeļus (piemēram, Eiropas Investīciju fonda valsts attīstību veicinošu iestāžu kapitāla platformu),
- Eiropas strukturālo un investīciju fondu un ESIF kombinēšanas atvieglošanu,
- Konsultāciju centra nozīmes pastiprināšanu, lai atvieglotu projektu izstrādi un attīstību, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos un pārejas reģionos.

Turklāt Komisija, Eiropas Investīciju banka un ESIF Valde regulāri uzrauga ESIF atbalstīto ieguldījumu ģeogrāfisko sadalījumu. Lai palielinātu pārredzamību un pārskatatbildību, ikmēneša publiskajos ziņojumos par ESIF atbalstītajām darbībām un ikgadējos ESIF īstenošanas ziņojumos tiek iekļauta informācija par ģeogrāfisko sadalījumu.

4.5. VECĀKO AMATPERSONU IECELŠANA AMATĀ ES IESTĀDĒS

Eiropas Parlaments aicina Komisiju un citas ES iestādes vajadzības gadījumā pārskatīt amatā iecelšanas procedūras un veikt papildu pasākumus, lai šajās procedūrās uzlabotu pārredzamību, taisnīgumu un iespēju vienlīdzību. Iestāžu apaļā galda sanāksme, kas tika organizēta 2018. gada septembrī, bija auglīga un ļāva iestāžu pārstāvjiem politiskā vai augstākās vadības līmenī dalīties ar informāciju par savu procedūru īstenošanu. Tā apstiprināja, ka veids, kādā dažādās iestādes īsteno noteikumus, ir gan atbilstīgs, gan piemērots mērķim un ka plaši tiek piemērota arī kopīga paraugprakse. Visām iestādēm ir viens un tas pats mērķis — pieņemt darbā, iecelt amatā un atbalstīt talantīgus cilvēkus, pamatojoties uz viņu prasmēm, kvalifikāciju un pieredzi. Komisija veiks atbilstošus turpmākos pasākumus, vienlaikus uzsverot, ka, tāpat kā visas citas iestādes, arī Komisija darbojas autonomi saskaņā ar pilnvarām, kas tai piešķirtas ar Līgumiem, un saskaņā ar spēkā esošajiem

tiesību aktiem. Šīs pilnvaras paredz arī tiesības lemt par savu iekšējo organizāciju un reglamentu un iecēlējinstitūcijas pilnvaru izmantošanu saskaņā ar Civildienesta noteikumiem.

5. SECINĀJUMS

Komisija uzskata, ka budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrai ir ļoti liela nozīme pārskatatbildības nodrošināšanā attiecībā uz ES finanšu pareizu pārvaldību.

Komisija darīs visu iespējamo, lai veicinātu pastāvīgu un konstruktīvu sadarbību ar Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Revīzijas palātu saistībā ar ES līdzekļu pārvaldību.

Tā ir apņēmusies īstenot galvenos ieteikumus un pieprasījumus, kas iesniegti budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras ietvaros. Daži no tiem jau ir pilnībā īstenoti, un citu izpilde pašlaik notiek.

Nākamā daudzgadu finanšu shēma rada būtisku iespēju ņemt vērā gūtās atziņas un *inter alia* vēl vairāk vienkāršot noteikumus un uzlabot vispārējo budžeta izpildes sistēmu. 2019. gada rudenī paredzamā vienošanās par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam būs izšķirošs faktors, lai varētu nodrošināt savlaicīgu ES politikas virzienu īstenošanas sākumu.

* * *